

DAŇOVÁ BILANCE ZA ROK 1935.

Jako ve všech předešlých měsících druhého pololetí loňského roku, tak i prosinec přinesl značně vyšší výnos daní a ostatních veřejných dávek, než činí jedna měsíční dvanáctina rozpočtu na rok 1935. Hrubý výnos veřejných dávek (t. j. přímých daní, obratové a přepychové daně, cel, spotřebních daní, poplatků a monopolů) činil v prosinci 944.8 mil. Kč, čili o 75.4 mil. Kč více než v prosinci 1934 a přes 200 mil. Kč více, než odpovídá jedné dvanáctině rozpočtu na rok 1935.

Prosincové výsledky nám již umožňují přehled celoroční. Konečná data závěrečného účtu nemohou se podstatně lišit od zatímnic součtů dosavadních. Při této příležitosti chceme ve stručnosti poukázati na nesoustavnost a nejednotnost postupu finanční správy ve způsobu vykazování finančních příjmů, jak jsou měsíčně uveřejňovány.

Tak 1. u d a n í p ř í m ý c h a o b r a t o v é jsou uveřejňovány v úhrnech nejen c e l ē hrubé jejich výnosy před srázkou údělů podle III. skupiny rozpočtové, ale i čisté výnosy po srážce těchto údělů.

2. U c e l je již volen jiný postup. Ačkoliv z jejich výnosu se poskytují úděly silničnímu fondu (který je účtován odděleně), jež mají obdobnou povahu jako úděly, poskytované z výnosu, na př. daní důchodové a obratové samosprávným svazkům, u cel se již neuveřejňuje v úhrnech veřejných dávek h r u b ý výnos, nýbrž jen čistý výnos (na rozdíl od způsobu používaného u daní přímých a obratové).

3. U s p o t ř e b n í c h d a n í, z jejichž výnosu se poskytuje úděly nejen samosprávným svazkům, ale i silničnímu fondu, uveřejňují se v úhrnu výnosů (shodně jako u daní přímých a obratové a na rozdíl od způsobu u cel) c e l k o v é hrubé výnosy a čistý výnos po srážce údělů.

4. D a ň z v o d n í s í l y není uváděna vůbec v souhrnu veřejných dávek, ač podle své povahy tam patří. Je účtována vedle, jen proto, že c e l ý její výnos je p ř í m o určen fondům vodohospodářskému a melioračnímu.

5. Největší rozdílnosti ve vykazování příjmů jsou u p o p l a t k ū, mezi nimiž jsou účtovány také různé d a n ě a d á v k y d o p r a v n í. Předně přepravní daň není vůbec mezi ostatními veřejnými dávkami této skupiny uváděna, jen proto, že je celá ponechávána drahám. Rovněž tak daň z motorových vozidel a dávka z jízdného za osobní dopravu autobusy jsou vypuštěny ze souhrnu výnosu veřejných dávek, neboť jsou c e l ē p ř í m o určeny silničnímu fondu. Konečně z hrubého výnosu dopravních daní z motorových vozidel je část udělena silničnímu fondu. Ale na rozdíl od způsobu vykazování spotřebních daní, z nichž se také činí úděly silničnímu fondu a na rozdíl od daní přímých a obratové, z nichž se uděluje samosprávě a jiným účelům, ale ve shodě s postupem u cel uveřejňuje se v součtu veřejných dávek nikoliv c e l ý h r u b ý v ý n o s zmíněných dopravních daní, nýbrž jen čistý výnos už po srážce údělů.

Tuto nejednotnost v postupu při uveřejňování finančních příjmů státních lze snad odůvodnit hledisky formálními. Ztěžuje však rychlé

seznání skutečného celkového hrubého výnosu všech veřejných dávek bez ohledu na jejich rozpočtové určení. Tím se neprůhlednost a nepřehlednost finančního hospodářství státního ještě zvětšuje, a to nejen pro širší veřejnost, ale i pro členy zákonodárných sborů a vlády.

Chceme-li tudíž seznati skutečné celkové hrubé výnosy všech veřejných dávek a posléze čisté jejich výnosy po srážce údělů a vše pak porovnat s rozpočtem, musíme nejdříve roztříštěně a nesoustavně uveřejňovaná data finančních příjmů veřejnohospodářských podle povahy soustřediti. Dostaneme pak tento přehled hrubých výnosů všech veřejných dávek, ať je jejich určení v celkovém státním rozpočtu jakékoliv — v milionech Kč:

	Výnos za rok 1935	± proti r. 1934	± proti rozpočtu na r. 1935	Rozpočet na r. 1936	± proti výnosu za r. 1935
Daně přímé	1.877'0	+ 109'4	— 77'6	2.061'9	+ 184'9
důchodová	1.101'9	+ 42'7	— 45'6	1.180'0	+ 78'1
všeob. výděl.	70'7	+ 4'7	— 9'9	80'0	+ 9'3
zvlášt. výděl.	70'1	+ 9'2	— 14'9	105'0	+ 34'9
pozemková	122'3	+ 16'5	+ 18'6	106'4	— 15'9
domovní	194'5	+ 31'6	+ 12'1	177'2	— 17'3
rentová	98'4	+ 6'3	— 19'6	175'0	+ 76'6
tantiemová	13'1	— 2'1	— 7'1	20'2	+ 7'1
z vyš. služného	7'5	— 0'1	+ 0'1	8'2	+ 0'7
ostatní	198'5	+ 0'7	— 11'5	210'0	+ 11'5
 Daň obratová a přepych.	 2.257'1	 — 65'8	 — 178'2	 2.465'4	 + 208'3
Cla	675'5	+ 4'3	— 133'6	791'5	+ 116'0
Nepřímé daně	2.001'8	— 14'4	— 127'4	2.104'4	+ 102'6
z lihu	394'9	+ 4'1	— 25'3	397'0	+ 2'1
z droždí	47'9	+ 0'3	— 0'6	48'0	+ 0'1
z cukru	584'2	+ 2'4	— 16'6	600'0	+ 15'8
z miner. olejů	203'6	+ 53'9	+ 48'6	200'0	— 3'6
ze zapalovadel	52'1	— 1'9	— 3'9	56'1	+ 4'0
ze žárovek	22'0	— 0'4	+ 1'0	23'0	+ 1'0
ze šum. vína	1'6	—	— 0'9	2'5	+ 0'9
z napoj. (všeob.)	44'6	— 1'4	— 3'4	46'0	+ 1'4
z piva	346'9	— 58'5	— 95'0	352'0	+ 5'1
z masa	119'4	— 7'2	— 0'6	125'0	+ 5'6
potrav. na čáře	22'4	— 0'8	— 1'9	24'0	+ 1'6
z uhlí	141'2	— 6'8	— 28'8	161'2	+ 20'0
z vodní síly*)	18'3	+ 2'0	—	16'6	— 1'7
z kys. octové	—	—	—	8'0	+ 8'0
z kypř. prášků	—	—	—	8'0	+ 8'0
z um. tuků jedl.	—	—	—	34'0	+ 34'0
ostatní	2'6	— 0'1	— 0'1	3'0	+ 0'4

*) Celý výnos přímo určen fondům vodohospodářskému a melioračnímu.

	Výnos za rok 1935	± proti r. 1934	± proti rozpočtu na r. 1935	Rozpočet na r. 1935	± proti výnosu za r. 1935
Poplatky . . .	1.144'9	— 163'0	— 160'8	1.268'9	+ 124'0
kolky	257'1	— 2'5	— 22'9	270'0	+ 12'9
práv. poplatky .	840'3	— 162'9	— 139'7	950'0	+ 109'7
taxy	0'9	—	+ 0'2	0'9	—
dáv. za úř. výk.	46'6	+ 2'4	+ 1'6	48'0	+ 1'4
D a n ě					
dopravní*) . .	333'8	— 9'2	— 61'2	334'5	+ 0'7
železniční*) . .	134'4	+ 5'7	— 22'6	148'5	+ 14'1
dávka z jízdného					
na drahách .	61'9	+ 1'5	— 10'6	70'0	+ 8'1
z motor. vozidel	105'1	— 20'6	— 27'9	87'0	— 18'1
z telefonů . .	32'4	+ 4'2	— 0'1	29'0	— 3'4
M o n o p o l y . .	56'6	— 2'9	+ 12'9	56'0	— 0'6
sůl	45'0	— 2'4	+ 12'4	43'0	— 2'0
sladidla . . .	3'1	+ 0'2	+ 0'1	3'0	— 0'1
výbušiny . . .	8'4	— 0'7	+ 0'4	10'0	+ 1'6
S o u č e t *) . .	8.346'7	— 141'6	— 725'9	9.082'6	735'9
Odhad součtu					
s přepr. daní .	8.685'0	— 120'0			

Rozpočet na rok 1934 („poslední deflační“) očekával hrubý výnos všech nahoře uvedených veřejných dávek (bez přepravní daně železniční) ve výši 8633 mil. Kč. Skutečný výnos jejich dosáhl však výše 8488 mil. Kč, takže vycházel schodek 145 mil. Kč. Ale pro rok 1935 zvýšen byl v rozpočtu preliminář výnosu veřejných dávek proti rozpočtu na rok 1934 o 440 mil. Kč a proti skutečnému výnosu dávek za rok 1934 o 585 mil. Kč na 9072'6 mil. Kč. Skutečný výnos veřejných dávek v roce 1935 (bez přepravní daně železniční) byl však jen 8346'7 mil. Kč, čili byl menší nejen proti svému rozpočtu (o 725'9 mil. Kč), ale i proti výnosu za rok 1934 (o 141'6 mil. Kč). Ukazuje se, jak optimistický byl rozpočet na rok 1935. Řekli jsme sice, že „rozpočet na rok 1934 je posledním rozpočtem deflačním“ a pro rok 1935 jsme hned zvýšili výdaje a proti nim nasadili do rozpočtu zvýšené prelimináře příjmů, čímž jsme rozpočet formálně vyrovnali. Ale zvýšení v příjmech zůstalo na papíře, neboť hospodářství se nezlepšilo v té míře, aby také hned daně rovnoběžně stoupaly na očekávanou úroveň. Pro skutečné oživení hospodářství jsme také neučinili vše, co bylo v našich silách.

Nejlepší výsledky v roce 1935 proti roku 1934 vykazují daně přímé (zvláště důchodová, domovní a pozemková), kdežto ostatní

*) Bez přepravní daně na železnicích, jejíž výnos za leden—listopad 1935 (zatím známý) činil 275'1 mil. Kč a železnicím ponecháno 266'3 mil. Kč. V téže době 1934 byl výnos 267 mil. Kč a železnicím ponecháno 249'6 mil. Kč. Za celý rok 1934 činil čistý výnos přepravní daně asi 317 mil. Kč. Podle toho by bylo lze odhadnouti celoroční výnos 1935 na 335—340 mil. Kč.

dávky (až na cla) mají výnosy slabší; hlavně poplatky a daň obratová, kde přispěly v roce 1934 mimořádné události k vyšším výnosům. (U daně obratové zdaněny byly zásoby textilií, což vyneslo mimořádně asi 55 mil. Kč, a dále předepsány byly dodatky za leta 1932 a předešlá, které vynesly 161,5 mil. Kč. U poplatků súčtovány byly v roce 1934 položky plateb pomocí půjčky práce, jež patřily vlastně do roku 1933 a jež představovaly částku asi 100 mil. Kč.)

Ke schodku 725,9 mil. Kč, který vychází mezi rozpočtovým preliminářem a skutečným výnosem veřejných dávek, přispívají všechny skupiny až na monopoly, absolutně nejvíce daň obratová, poplatky, pak cla, nepřímé daně, daně dopravní a přímé.

Rozpočet na rok 1936 nevyvodil plně důsledky z daného vývoje příjmů, jak se jeví z roku 1935. Výnos všech veřejných dávek (bez přepravní daně železniční) v roce 1935 byl 8346,7 mil. Kč, ale rozpočet na rok 1936 počítá s výnosem 9082,6 mil. Kč, čili o 735,9 mil. Kč vyšším. Částka zvýšení (735,9 mil. Kč) je ještě o 10 mil. Kč vyšší, než činil schodek příjmů proti rozpočtu v roce 1935 (725,9 mil. Kč). Všechny hlavní skupiny veřejných dávek (daně přímé, obratová, nepřímé, cla o poplatky) účastňují se tohoto zvýšení rozpočtu; absolutně nejvíce daň obratová, která vykázala v roce 1935 právě největší schodek proti rozpočtu.

Zvýšení preliminářů v roce 1936 proti skutečnému výnosu dávek v roce 1935 činí 9%, a tu je otázka, zdali konjunktura se zlepšuje do té míry, aby to již znamenalo o desetinu vyšší výnos daní a dávek. Hospodářství je přetíženo a naopak by potřebovalo úlevy v zájmu rychlejšího rozmachu. Naopak vedle menších úlev počítá rozpočet s dalším zatížením. Pokračujeme v politice zvětšujícího se zatížení v poměru k výnosovému základu místo toho, abychom hleděli zvyšovat daňový základ poměrně klesajícím daňovým zatížením.

Finanční správa očekává letos ještě od dvou zařízení lepší výsledky. Jednak zavádí slevy při včasném placení daní,*) jednak připravuje likvidaci daňových nedoplatků. První opatření — bude-li dobré pochopeno poplatníky a bude-li také finančními úřady dobré prováděno — může nejen zlepšiti výnos v prvním pololetí berního roku, kdy zpravidla jsou příjmy daňové slabší než v pololetí druhém, ale může i místy zabrániti tvoření se nových nedoplatků. Od druhého opatření, jež se připravuje (depurace) slibuje si finanční správa příp. mimořádný výnos dávek ve výši půl miliardy Kč. To by ovšem vydatně pomohlo ke skutečné rovnováze finančního hospodářství státního. Na druhé straně bylo by však třeba, aby nebyly v tak těžké době, kdy nejvážnější úkoly (na př. národní obrana) naléhají na úhradu, po státu žádány k různým účelům nové výdaje (na př. pro monopolní hospodářství a j.), které schodek rozmnožují a oddalují nás od finanční rovnováhy se všemi toho neblahými důsledky pro přítomnost i budoucnost.

VI. Klimecký.

*) Viz vládní nařízení č. 28 z r. 1936 o přechodných úlevách při placení daní přímých, daně obratové a přepychové a dávky z majetku a z přírůstku na majetku.